

BILI SMO V KS BARJE

USPEŠNA NAJMLAJŠA KRAJEVNA SKUPNOST

Krajevna skupnost Barje se lahko pohvali s svojevrstnim rekordom: to je najmlajša krajevna skupnost v Ljubljani, ni pa najmanjša.

Približno 2000 prebivalcev te krajevne skupnosti je do lanskega maja prebivalo v KS Krim-Rudnik, ki se je tedaj preformirala in poslej so samostojni. V KS Barje imajo že vse organe, ki tudi delujejo. Ponokod nimajo npr. poravnalnih svetov niti na papirju. Na Barju tak svet uspešno deluje. Barjani se radi pohvalijo tudi s tem, da nihče od njihovih funkcionarjev ni vzel niti dinarja nagrade v tem letu dela, niti kakoga drugega nadomestila. Zato je delegat KS Barje zahteval tudi pojasnilo občinske skupščine, če res in kje dobiva predsednik-profesionalec v KS za to svojo funkcijo tri tisočake in vsak predsednik komisije po tisočaku na mesec. Na Barju so namreč zelo varčni in lani jim je uspelo celo za štiri stare milijone zmanjšati funkcionalne izdatke za redno delo. Ta denar so vložili v komunalno dejavnost. Pripravljeni so marsikaj skupno narediti in urediti. Tako so lani prebivalci ob cesti, ki so jo asfaltirali sami, zbrali 11 starih milijonov samoprispjevka, kar ni malo za tistih nekaj hiš.

Osrednja zračnost in tudi problem te krajevne skupnosti je barje s svojo mokro in skorajda močvirno zemljo. Da bi vsaj malo rešili to vprašanje, bi morali zgraditi mrežo majhnih kanalov na posameznih zemljiščih. S temi kanali bi bilo mogoče zagotoviti izsuševanje in hitrejši odtok vode. V sedanjem času vsi takšni kanali nič ne pomenijo, ker ni ustreznih nagibov in tudi glavni občestni kanali so premajhni. Zaradi teh kanalov so se že tožili. Končna odločitev je bila, da je vsak dolžan plačati polovico urejanja. To seveda pomeni, da ni

ni hče dal niti prebite pare in smo zato še vedno ob vsakem dežju v vodi,« ugotavlja predsednik sveta KS JERNEJ STRLE.

»Škode nam ne povrne nihče in vedno znova smo prizadeti,« poudarja IVO STANJKO, član sveta KS. »Voda sicer ne povzroči takšnega razdejavanja, vendar namoči cesto in škodi asfaltu! Najhuje pa je, da odplavlja rodno zemljo in humusne snovi. Čiščenje kanalov je nujno.«

Kot se na Barju s hvaležnostjo spominjajo Gruberja, ki jih je rešil najhujše vode, pa zato toliko bolj preklinjajo graditelje novega Karlovskega mostu. Graditelji so namreč izbrali najcenejšo pot odvoza materiala: enostavno so ga strelili v kanal! »To je kriminal. Pritožili smo se, vendar nič! Kanal ima sedaj pol manjši pretok in po vsakem nalivu doživljamo poplavo. Takšno dejanje graditeljev je skrajno neodgovorno!« ugotavlja tajnik KS FRANC KOROŠEC.

Sedaj načrtujejo izkopati s posebnim strojem manjše kanale. To seveda ne bo rešitev, ker voda ne bo imela kam odtekati zaradi nepropustnosti in stanja vode v velikih kanalih ob cesti. Te kanale ne čisti nihče. »Kadar gremo na občino nas pošljejo na vodno gospodarstvo, tasm na komunalno in do tam na republiško skupnost za ceste in od tam na komunalno skupnost in spet na občino. Tako je krog naših romanj zaključen. Opravimo nič in še vedno »plavamo«, pravi član sveta KS MARTIN SNOJ.

Na Barju jim seveda ne manjka tudi drugih težav. »Zaradi letošnjega majhnega vpisa so nam hoteli ukiniti šolo, pa je ne pustimo,« poudarja JANEZ MOSTAR, namestnik predsednika sveta KS. »V prihodnjih letih bo otrok po statistiki pre-

cej več in računati moramo še na doseljevanje. Zato zahtevamo od matične šole »Oskar Kovačič«, da uredi vse za pouk. V šoli na Barju se mora izboljšati kakovost pouka, organizacija in pedagoško delo z otroki. Izboljšati je treba tudi prostore, saj ima šola stoletno tradicijo. Seveda sanacija šole ne more biti rešena s 130 tisočaki.

»V tem srednjeročnem obdobju moramo dobiti geodetski posnetek KS, obnoviti vodovod ob Ižanski, ki propada in je pritisk že zdavnaj minimum. Urediti je treba tudi električno omrežje, saj je v oddaljenih predelih napetost zelo slaba,« nam je povedal ALOJZ STRLE, član sveta KS. Dopolnil ga je še član sveta GORAZD ŠKRABA: »Razen Ižanske so vse ceste neasfaltirane. Sedaj zbiramo denar za asfaltiranje ceste do Črne vasi. Nekaj je že narejeno, sedaj smo zbrali že približno milijon in na pol milijona še računamo. Z varčnostjo in lastnim delom, mislimo, da bomo s tem zgradili 1,4 kilometra.«

»Telefona imamo neurejene, čeprav so možnosta dodatnega kabla na drogovi,« meni MIRO-SLAV COŽ. »Neurejen je tudi avtobusni promet in sploh ni postajališč, niti niso določena.«

JOŽE HRUŠEVAR: »Živinoreja in mlekarstvo pri nas stagnirata zaradi preslice. Morali bomo prenoviti hleve in zgraditi nove. Dobro se razvija na našem terenu konjereja. Veliko bodočnosti imamo tudi kot oskrbovalci Ljubljane z zelenjavo, saj Trnovo peša vse bolj, pri nas pa so za vrtnarstvo odlični pogoji.« »Naši člani kulturnega društva delajo v treh skupinah: igralski skupini, pevskem zboru in folklorni skupini. Vsi nastopajo in žanjejo uspehe. Treba bo še obnoviti dvorano.

Pozornost bomo dajali tudi gasilskemu društvu. V okviru sosedske pomoči smo obiskali ob novem letu 65 občanov, ki so starejši kot 75 let. Lepo nam je uspela tudi akcija dedka Mrza. Ne samo, da smo pripravili skupaj z osnovno šolo in lutkarji s šole »Oskar Kovačič« zanimivo predstavo, temveč smo obdarili 185 otrok. Precej je k temu prispevala denarja naša KS,« nam je povedal ANDREJ BOLTEŽAR.

Na Barju razmišljajo o ustanovitvi kolesarskega društva, strelska sekcija pa že deluje. Barjani se lahko pohvalijo tudi s svojevrstnim uspehom, da so uspeli dobiti na banki kredit za gradnjo ceste.

»V naši krajevni skupnosti so v tem času zaživele in tudi uspešno delujejo vse družbenopolitične organizacije, sedaj smo ustanovili še kot zadnje enote narodne zaščite. Če bo delo ostalo tako živahno, potem smo lahko zadovoljni,« ocenjuje FRANC PODLIPEČ, sekretar osnovne organizacije ZK Barje. Na Barju imajo še različne želje in načrte. Ena takšnih želja je ureditev vrtca za 40 otrok v sklopu šole Barje. Nameravajo letos z 2,6 milijona urediti še krajevne poti, popraviti mostove, nabaviti opremo za ljudsko obrambo in civilno zaščito in urediti propuste za vodo in podobno. Posebno mesto pri vsem tem ima urejanje spomenika iz časa NOB v Kozlarjevi gošči.

Letos nameravajo pripraviti praznovanje svojega krajevnega praznika 21. maja, ki ga praznujejo kot spomin na uspešno partizansko akcijo, ki so jo izvedli leta 1942 na tem območju.

MILOVAN DIMITRIČ

NOVA ORGANIZIRANOST VETERINARSKEGA ZAVODA

Občine Vič-Rudnik, Logatec, Grosuplje, Ribnica in Vrhnika bodo dobile organizacijo združenega dela posebnega družbenega pomena: »Veterinarski zavod Krim, Grosuplje.« Občinske skupščine so že sklenile ustrezen samoupravni sporazum. Dosedanja razdrobljenost veterinarske službe v teh občinah ni mogla biti učinkovita, saj živinorejci in drugi porabniki veterinarskih storitev potrebujejo takšno veterinarsko službo, ki bo lahko opravljala vse epizootološke ukrepe na svojem območju. To posebej velja v primerih izrednih ukrepov v smislu zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi. Delovna organizacija bo imela širše možnosti prilagoditi kadrovske politiko zahtevam veterinarske službe na območju ustanoviteljice.

Svojim delavcem, veterinarjem in drugim bo lahko nudila ustrežnejše delovne pogoje, zlasti v zvezi z naporji za zmanjševanje obsega dela prek polnega delovnega časa. Veterinarska služba bo delovala v svojih enotah: Ljubljana, Grosuplje, Ribnica, Vrhnika in Cerknica po oddelkih za reprodukcijo, za epizootologijo in za veterinarske sanitarne preglede.

Ivo Brečič

SKOKI NAPREJ V KMETIJSTVU

V decembru so minila štiri leta, kar obstaja v občini Ljubljana Vič-Rudnik kmetijska zemljiška skupnost. Čeprav bi vsak pričakoval začetne težave in tudi bistvena odstopanja od izpolnjevanja plana, se je pokazalo v tem primeru prav nasprotno. V tej skupnosti je bilo v štirih letih storjeno zelo veliko. Skupnost so začeli kmetje sprejemati kot pomembno obliko delovanja in kot organ, ki jim lahko zagotovi boljše pogoje gospodarjenja. Kmetijska zemljiška skupnost je skrbel za pravilno in namensko uporabo zemlje in za izboljševanje kmetijskih zemljišč. Skrbeti bi morala tudi za združevanje zemlje, vendar so tu naleteli n ovire. Uspeli so premakniti stvari na področju pospeševanja in komaj čakajo prostorski plan občine, ki bo omogočil načrtnejše delo. Tedaj bo povsem jasno, kako izsuševati in kje, torej kje bodo zemljišča še vedno kmetijska in kje bomo zidali. Naloga KZS je namreč tudi upravljanje in razpolaganje s kmetijskim zemljiškim skladom.

Predsednik KZS ALOJZ KUŠAR: »Z denarjem, ki smo ga dobili v teh letih od tega, ker so se kmetijska zemljišča spremenila po namenu (prispevek plačujejo graditelji), smo izboljšali kar 680 hektarjev. Projekt imamo še za melioracijo (izsuševanje) 180 hektarjev. Tudi v horjulski dolini načrtujemo akcijo na površini 550 ha. Izboljšali smo 50 ha na Karlovcih in 100 ha travnikov na Rakitni. Temu lahko dodamo še izboljševanje pogojev gospodarjenja na drugih 390 ha zemlje.«

Ob vsem tem ostaja Barje neizkoriščeno. So kakšni načrti? »Na Barje gledamo v naši skupnosti že dolgo, vendar se tega vprašanja izogibljajo vsi. V preteklosti ni hotel nihče slišati o Barju in smo po-

Alojz Kušar

zidali lepe kmetijske površine. Sedaj, ko ni več prostora, se ozirajo na Barje. Tam je več kot 12.000 ha zemlje, večinoma neuporabne za kmetijstvo. Tu bi lahko zidali in nekateri že začinjajo. Res, da je gradnja dražja, vendar prostor za poljedelstvo je še dragocenejši. Treba bo opraviti mnoga izsuševalna dela in zgraditi odtočne kanale. Za potrebe farme Gmajnice smo že izdelali projekt za melioracijo 180 ha. Naredili bi še več, vendar imamo težave s sredstvi in tudi strokovne.«

»Marsikaj smo naredili pri kmetijskem zemljiškem skladu, saj smo dobili 530 ha zemljišč, ki so bila splošno ljudsko premoženje,« pravi tajnik skupnosti JANEZ GRMOVŠEK »V naši občini imamo tudi 1239 kmetij, ki jih pri dedovanju ni mogoče razdeliti. Ne bi bili odkriti, če ne bi povedali, da tudi precej nalog nismo opravili. Na področju komasacije se nismo premaknili. Odločili smo se za to, da nikogar ne silimo, še pregovarjamo ga ne. Le tolačimo ljudem in naj za to sami pridejo do spoznanja, da je to koristno. Kmetje so nezaupljivi do novosti, ker so se v preteklosti večkrat opekli.«

»Res je, v preteklosti smo večkrat delali na kmetijstvu pravcate poskuse in je zato težko prodreti z novimi idejami,« pritrjuje Alojz Kušar.

»Usmerjanje prometa s kmetijskimi zemljišči je boleča točka, kjer imamo še premalo vpliva. Druga stvar so obdelovalne površine. Sprejeli smo kot nalogo zagotoviti čim več obdelane zemlje. To nam uspeva v ravninskih predelih in blizu mesta, v oddaljenih delih ne. Novi zakon o tem, kdo ima lahko zemljo, naj bi rešil zemljo pred puščjo, pred razdrobljenostjo in zagotovil večja kmetijska gospodarstva. Zgodilo se je — kot z gozdovi — ravno nasprotno. Zemljišča so še bolj razdrobljena in v oddolnih predelih je nevarnost, da bo še več zemlje v pušči. Tiste male zaplate zemlje, ki bi jih lahko zadržala ali kdo drug odkupil od zasebnika, ki ne sme imeti več zemlje, ne bo nič pomagalo. Te zaplate so sredi tujih zemljišč in se jih sploh ne plača obdelovati. Ljudje bodo dejali še najslabšo zemljo in tako je vprašanje, kaj storiti. Pri nas smo razmišljali o prožnem stališču pri določanju statusa kmeta in kdo ima lahko zemljo. Če je zemlja obdelana vsaj do neke stopnje — npr. da kosijo itd., potem jo pustimo lastniku, seveda, če je daleč od prometnih poti in torej nezanimiva ali če je sredi tujih zemljišč. Zahtevali bomo le, da mora obdržati zemljo vsaj v takšnem stanju, kot je sedaj in to bo stimulacija.

Sicer pa bomo šli v odkup, vendar s čim? »Najlažje je napisati odločbo,« poudarja Janez Grmovšek. »Kako potem zagotoviti obdelavo, je seveda nekaj drugega. Zato mislimo, da bi morali v vseh občinah loviti tisto ravnotežje, ki bi zagotavljalo čim več zemlje v rokah kmetovalcev in čim več obdelane zemlje. Bolje je namreč pustiti v oddolnem kraju nekmetu več zemlje, če vsaj nekaj prideluje ali pa kosi travo, kot da mu to vzamemo in damo za drugo ali komu drugemu, ki bo zaradi ekonomske računicne prisiljen opustiti vsa dela na njej.«

Kmetijsko zemljiška skupnost je lani prispevala 1,5 milijona dinarjev za urejanje poti, jarkov in podobno. Urejanje poti je posebnega pomena. Z urejenimi potmi se odpirajo za obdelavo doslej zanemarjena območja, ki so bila nedostopna zaradi pomanjkljivih komunikacij. Posebnega pomena so te poti za potrebe SLO. Tu namreč ne gre za poti ali ceste republiškega in občinskega pomena, marveč za tiste drobne poti, ki so lahko zelo pomembne. KZS je s tem denarjem urejala razmere in izboljševala zemljišča v horjulski dolini, Dobrovi, Brezjah, Rakitni, Samotorici, Sentjoštu, Žažarju, Zelimljah in Kladah, Praznikih, Javorju in Malem Osolniku v KS Rob, Barju, Karlovcih, Logarjih, Neredih, Crnem vrhu, Polhovem Gradcu, Planini in Butajnovi. Tu gre za vsega skupaj okoli 975 ha izboljšanega zemljišča.

Z vsemi nalogami bodo nadaljevali tudi v sedanjem mandatnem obdobju. Letos nameravajo urejati poti in izsuševati zemljo v dolini Karlovice in Roba, v kompleksu Gmajnic, hribovitih predelih Velikih Lašč in na področju hribovitih predelov KZ Ljubljana, izsuševali bodo manjše poplavne komplekse in regresirali izkopavanje jarkov na barjanskem območju. Skrbeli bodo tudi finančno za pašne skupnosti v vsej občini. V vse to bodo vložili 1,7 milijona dinarjev.

»Pri teh odkupih zemlje nad maksimumom je naša skupnost v podobnem položaju kot gozdna gospodarstva, ki nimajo sredstev, da bi odkupovala gozdove, ki jih imajo lastniki nad maksimumom,« pravi Janez Grmovšek.

»V naslednjih letih se bomo morali v občini obirneje lotiti akcije okoli komasacije (zložitve zemljišč in njih ponovna razdelitev v enem skupnem kosu). Na Plešivici smo nekaj že poskušali in tudi imeli nekaj uspeha, pri izsuševanju in usposabljanju horjulske doline pa bo skoraj nujnost. KZS bo pri teh komasacijah nosila del stroškov urejanja novih razmerij. Pomembno je to, da skušamo zagotoviti kmetu drugačen in to boljši standard in sploh boljše pogoje gospodarjenja in življenja. Če bomo to storili, bodo mladi ostajali na zemlji. Izboljšave položaja kmetijstva v zadnjih letih imajo za posledico, da se že mnogi mladi vse bolj zanimajo za zemljo. Mehanizacija je opravila svoje in mladi tudi brez zemlje se odločajo za kmetijstvo in nakupujejo zemljo. Veliko bo treba tudi storiti na področju cen. Repromaterial se je znatno podražil in vse cene rastejo. Našim pridelkom so odkupne cene zamrznjene in stare. Preden dosežemo zvišanja, traja to dolgo časa, kar gre seveda na račun kmeta. Vem tudi, da so naši pridelki dragi in da nam to marsikdo očita. Za primer nam dajemo zahodna kmetijstva, kjer se cene nižje — kljub višjim plačam in stroškom življenja. Naš kmet je obremenjen s prometnim davkom in najrazličnejšimi davki njiv, na gnojila in podobno. Potem pa se čudimo, zakaj so kmetijsk pridelki tako dragi,« ugotavlja Alojz Kušar, ki je že dolga leta kmetovalec.

V KZS z zadovoljstvom ugotavljajo, da je sodelovanje med njimi in občinske skupščine in tudi izvršnim svetom zelo dobro. Uspehi so večji tudi v vseh tistih krajevnih skupnostih, kjer je sodelovanje tesno. Tak primer je Črni vrh.

MILOVAN DIMITRIČ

Brez traktorjev tudi na kmetijah ne gre več!